Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (13). Thomas van Aquino *Tom Zwaenepoel*

Thomas wordt omstreeks 1225 geboren in het graafschap Aquino, tussen Rome en Napels. In laatstgenoemde stad studeert hij grammatica, logica en natuurwetenschappen. Hij leert er ook de nog prille dominicanenorde kennen, die evangelische armoede verbindt met de wetenschap. Tegen de wil van zijn ouders kiest hij voor die bedelorde.

In 1246 wordt Thomas in Parijs de leerling van Albertus de Grote, die hij twee jaar later naar Keulen volgt. Na zijn studies doceert hij gedurende meer dan 22 jaar aan meerdere scholen en universiteiten. Hij schrijft commentaren op een aantal boeken van het Oude en Nieuwe Testament.

In 1259 keert hij terug naar Italië, waar hij verblijft aan het pauselijk hof in Anagni en Viterbo. In Rome begint hij aan zijn bekendste werk, de *Summa theologiae* (leerboek van de theologie). Later leeft hij opnieuw in Parijs, waar hij een leerstoel van de dominicanen overneemt, en vervolgens doceert hij aan de universiteit van Napels. Op weg naar het tweede concilie van Lyon sterft hij in 1274 in de cisterciënzerabdij Fossanuova, geveld door geestelijke en lichamelijke uitputting.

Thomas van Aquino geldt als de 'grootste theoloog van Europa'. Met zijn charisma als filosoof en theoloog biedt de kerkleraar een geldig model van harmonie tussen rede en geloof: „Het licht van het verstand en het licht van het geloof komen allebei van God. Ze kunnen elkaar dus niet tegenspreken" *(Summa contra gentiles, I, VII)*. Volgens zijn denken 'ademt' de rede van de mens. Hij beweegt zich binnen een weidse, open horizon, waar hij het beste van zichzelf tot uitdrukking kan brengen. De relatie tussen geloof en rede is een ernstige uitdaging voor de huidige dominante cultuur in de westerse wereld. Ook Benedictus XVI gaat in zijn geschreven en gesproken teksten opmerkelijk vaak in op deze thematiek. De Duitse 'paus-professor' ondersteunt de stelling dat het geloof de rede veronderstelt en haar vervolmaakt. De door het geloof verlichte rede vindt de kracht om zich te verheffen tot de kennis van God en van de geestelijke dingen. „Het geloof doorgrondt het onzichtbare en is daarom een vriend van de rede. Deze stelt zich de essentiële vragen, van waaruit onze weg op aarde een betekenis moet krijgen", hield de paus voor tijdens een toespraak tot Italiaanse leken op 11 november 2006.

Met ver vooruitziende wijsheid slaagde Thomas van Aquino erin een vruchtbare confrontatie aan te gaan met het Arabische en joodse denken van zijn tijd, zodat hij beschouwd wordt als een nog steeds actuele leermeester op het gebied van de dialoog met andere culturen en godsdiensten. Hij wist die bewonderenswaardige christelijke synthese tussen rede en geloof te schetsen, die voor de westerse beschaving een waardevol erfgoed vormt. Ook vandaag kan men hieruit putten om met de grote culturele tradities van het Oosten en het Zuiden van de wereld een vruchtbare dialoog te voeren.

Voor Thomas van Aquino is het gebed de 'spreekbuis van de hoop' *(Summa theologiae, II-III)*. Daarom onderneemt hij niets vooraleer te bidden. Nadien vindt hij de oplossing van zelfs de moeilijkste vragen. Thomas' 'heiligheid' is te vinden in zijn leven als universiteitsprofessor: in zijn onderwijs, zijn gedachten en geschriften. Van alle heiligen is hij ongetwijfeld de geleerdste en onder de geleerden de heiligste. Niet alleen theologen, maar ook leken kunnen van hem heel veel leren. Zo bijvoorbeeld zijn oprechte liefde voor de 'hemelse wijsheid'. Thomas schept uit de wijsheidsbronnen, voedt de wereld en wordt leraar van de mensheid. Zijn belangrijkste levensles luidt: "Gebruik je kennis om Gods wil in te zien en uit te voeren."

De heilige uit Aquino gelooft niet makkelijk dat een mens slecht is, maar vindt iedereen goed, zelfs beter dan hij in werkelijkheid is. Voor hem is de 'menselijke persoon' het volmaaktst in de natuur *(Summa theologiae, I)*. Wegens zijn bijzondere kennis over de mens in zijn rationaliteit en zijn toestand als vrij wezen verhief Joannes-Paulus II hem in 1980 tot *doctor humanitatis*.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

23 september, *9 uur,* *VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas).* Terug van weggeweest: *Close-up,* korte rubriek met actualiteit op het snijpunt van samenleving en spiritualiteit. Vervolgens als vanouds twee bijdragen, te beginnen met de slotaflevering van de miniserie *Niet wereldvreemd.* Vandaag met gynaecoloog Bernard Spitz en wijkagente Greet De Roye. Beiden bewijzen dat gelovigen vandaag allerminst wereldvreemd zijn. Tot slot de eerste aflevering van twee *Mensen aan de Grote Meren.* Drie jonge reporters, Alexandra, Aisling en Julie, trekken naar aanleiding van de 50ste verjaardag van Burundi en Rwanda naar de regio rond het Kivu- en Tanganikameer. Zij bezoeken er niet-gouvernementele organisaties die zich volop inzetten voor het welzijn van de plaatselijke bevolking.

De vrome kudde

Gezegende leeftijd *Ingezonden door Frans Boogaerts*

Een man schenkt voor zichzelf een glaasje wijn uit. Zijn echtgenote zit erbij en hoort haar man zeggen:

– Ik hou heel veel van jou. Ik weet niet of ik zonder jou zou kunnen leven.

Waarop de echtgenote verbaasd:

– Ben jij het die praat, of is het de wijn?

Waarop de man:

– Ik ben het die praat, tegen de wijn.

Gezegende leeftijd *Ingezonden door Jan Umans*

Een oudere man is in een sportstudio aan het fitnessen en ziet een mooie vrouw sporten. Wanneer de fitnesstrainer langskomt, wil de vijftigplusser weten:

– Aan welk apparaat kan ik de meeste indruk maken op die vrouw?

De trainer bekijkt hem meewarig van top tot teen en zegt:

– Ik zou de geldautomaat maar eens proberen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? KERK *&leven* · **Vrome Kudde,** Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

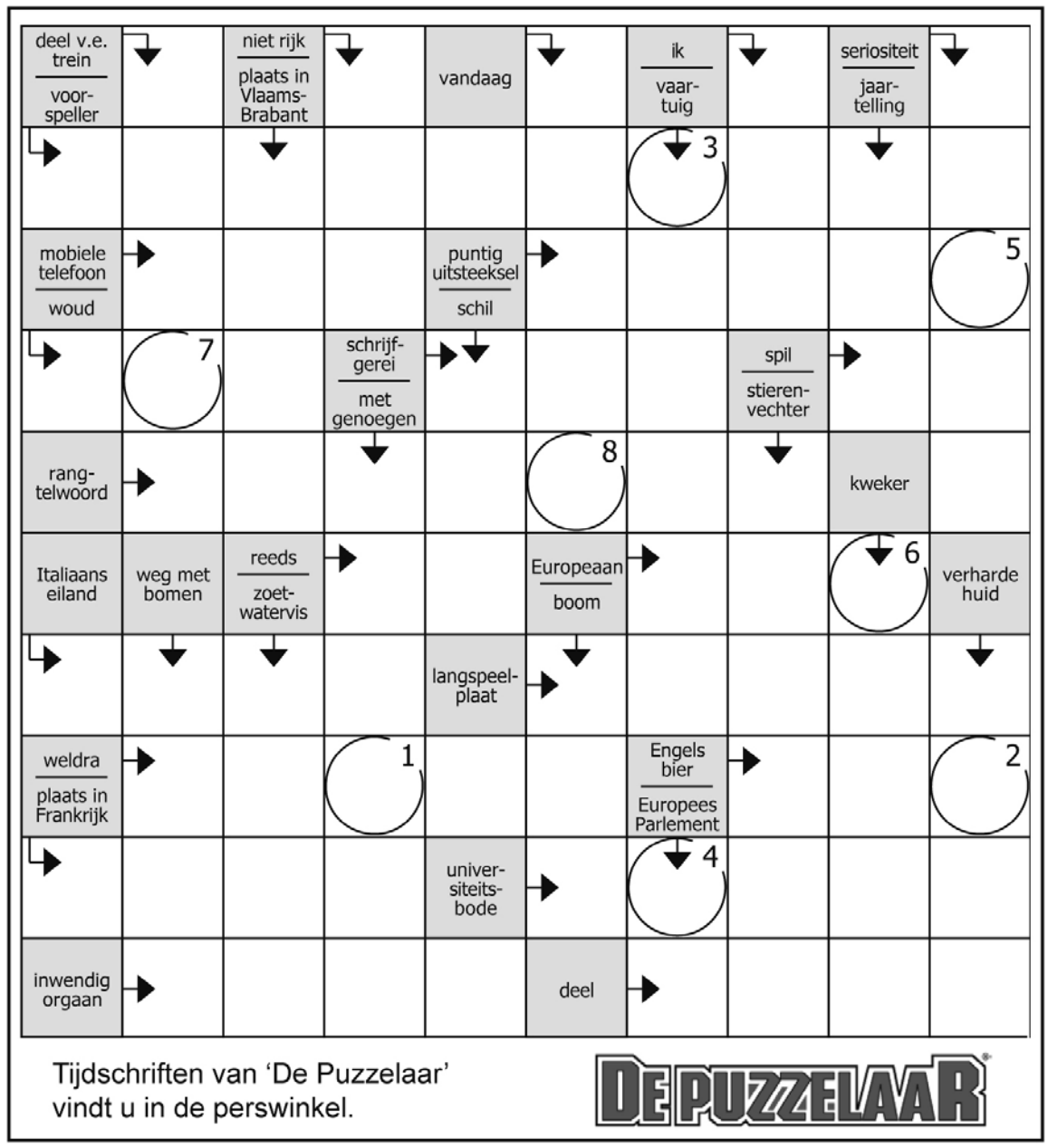

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: PLEISTER

1	2	3	4	5	6	7	8